

Формування номенклатури показників якості скаутського форменого одягу

Приведены результаты исследования весомости показателей качества скаутской форменной одежды. Разработана номенклатура показателей качества такой одежды с учетом условий ее использования и функций, определены основные средства обеспечения данных показателей.

Ключевые слова: показатель качества, скауты, форменная одежда.

The results of research of ponderability of indexes qualities of scout uniform are resulted, the nomenclature of indexes of quality of scout uniform and certainly fixed assets of providing of these indexes are developed on.

Keywords: index of quality, skauts, uniform.

Постановка проблеми

Визначення показників якості одягу для забезпечення його необхідних властивостей уже на етапі проектування, дає змогу створити комфортні умови протягом усього періоду експлуатації одягу.

Особливу увагу науковці та споживачі приділяють якості дитячого одягу. Відомо [1], що залежно від віку дітей, призначення та функцій, пріоритетність щодо вимог та властивостей дитячого одягу є різною. Це вимагає диференційованого підходу під час формування вимог до різних видів дитячого одягу, зокрема, скаутського форменого одягу (СФО), який є обов'язковим атрибутом для участі в усіх видах діяльності скаутів (табори, мандрівки, гурткові заняття, тренінги, квести, спортивні, інтелектуальні, мистецькі змагання).

Дослідженню властивостей дитячого одягу присвячено роботи [1-3], авторами яких охарактеризовано основні групи вимог до дитячого одягу. Проте, умови експлуатації, призначення, функції та фізіолого-психологічні особливості споживача СФО значно відрізняються від об'єкта дослідження зазначених наукових праць.

У зв'язку з відзначенням сторіччя скаутського руху в Україні привернуто увагу влади, науковців, громадськості та засобів масової інформації до діяльності скаутських організацій. Враховуючи динамічний розвиток і популярність скаутського руху в Україні, підвищується вагомість СФО як корпоративної ознаки скаутських організацій та виникає потреба забезпечення скаутів якісним форменим одягом.

На сьогодні СФО недостатньо досліджений, відсутня необхідна технічна та проектна документація, а також науково-обґрунтовані рекомендації щодо показників якості даного одягу. Тому метою цього дослідження є формування номенклатури показників якості СФО з урахуванням видів діяльності скаутів, умов експлуатації та функцій такого виду одягу.

Виклад основного матеріалу

Для визначення вагомості властивостей та показників якості СФО проведено експертне опитування керівників скаутської організації «Пласт» та спеціалістів швейного виробництва. Виявлено, що найбільш значущими (1 та 2 місце, відповідно) експерти вважають знаковість та інформативність одягу, тобто відповідність корпоративному стилю скаутської організації.

Вагомими також є показники якості ергономічної групи вимог: гігроскопічність, динамічна відповідність одягу, повітропроникність, статична відповідність виробу, зручність знімання та одягання, які посідають 3, 4, 5, 6 та 7 місце, відповідно.

На думку експертів, вагомими є незмінальність – 8 місце, зміна лінійних розмірів після дії прання – 9, стійкість проти розривних навантажень – 10 та зміна властивостей від впливу кліматичних чинників – 11 місце. Високі місця показників ергономічних та експлуатаційних груп вимог пояснюються умовами використання СФО (на відкритому повітрі, під впливом атмосферних опадів, без можливості належного догляду за одягом) та віковими особливостями споживача (надзвичайна чутливість та вразливість дитячого організму, підвищена рухова активність дітей).

Маса одягу та зручність користування окремими елементами одягу посіли 12 та 13 місце, відповідно. Важливість цих показників зумовлена необхідністю забезпечення мінімальної маси одягу (який діти одягають на себе або несуть у рюкзаках) за максимальної його функціональності.

Враховуючи результати експертного оцінювання показників якості СФО, особливості функцій та груп вимог до одягу [4], а також рекомендації [1, 5], розроблено номенклатуру показників якості СФО (див. таблицю).

Варто зазначити, що в розробленій номенклатурі розкрито властивості психологічних та інформаційних груп вимог, що досі не розглядалися фахівцями легкої промисловості. Як виявлено, саме показники якості цих груп вимог особливо важливі для СФО, як елемента символіки скаутських організацій, що виконує інформаційно-презентаційну, знаково-символічну та візуально-комунікативну функції [4].

Зорова та асоціативна презентація скаутських організацій значною мірою відбувається завдяки СФО, адже за сторічну історію існування даного одягу склалось традиційне уявлення про зовнішній вигляд і колір одягу та його деталей, що обов'язково мають враховуватись під час проектування та виготовлення даного одягу.

Завдяки наявності кольору, змісту та місцю розташування нашивок, значків та решти деталей (хустки, мотузки, головний убір) СФО є автономним та вичерпним джерелом інформації про його споживача, що дає змогу невербально визначити скаутський досвід, досягнення, нагороди та потенційні можливості власника одягу. Тому необхідну інформативність одягу можна досягти, забезпечивши чіткість та естетичність символів, які несе в собі СФО.

Слід відмітити, що СФО здійснює виховну роль у діяльності скаутських організацій. Такий одяг спрощує спілкування всередині організації; стимулює та заохочує; мобілізує та дисциплінує; формує почуття гордості та відповідальності; об'єднує членів організації, тобто має значний вплив на коригування негативних психологічних особливостей дітей.

Тому у разі проектування даного одягу необхідно зосередитись на забезпеченні комплектності, однотипності, формостійкості матеріалів та деталей даного одягу та якості виконання емблематики.

Досліджуваний одяг, як важлива презентаційна ознака скаутських організацій, створює естетичне враження не лише про споживача, а й про організацію в цілому. Тому, під час його проектування, необхідно забезпечити високий ступінь досконалості композиції та якісний товарний вигляд.

Як видно з даних таблиці, розроблена номенклатура являє собою ієрархічну систему груп вимог, властивостей та показників якості СФО, із зазначенням засобів забезпечення конкретних показників якості (матеріали, конструкція та технологія).

Оскільки основним засобом забезпечення більшості показників якості СФО є матеріали, що використовуються для його виготовлення, доцільним є науково-обґрунтоване формування вимог до вибору матеріалів для СФО та всебічне дослідження їхніх властивостей.

ВИСНОВКИ

1. Розроблено номенклатуру показників якості скаутського форменого одягу та визначено основні засоби для забезпечення відповідних властивостей.
2. Визначено вагомість показників якості скаутського форменого одягу.
3. Встановлено, що високі показники споживчих властивостей скаутського форменого одягу можна досягти завдяки урахуванню номенклатури показників якості на стадії виконання проектних робіт.

Номенклатура показників якості СФО

Група Вимог	Властивість	Показник якості	Засоби забезпечення показників якості
1. Ергономічні	1.1. Гігієнічна відповідність	1.1.1. Гігроскопічність	Матеріали
		1.1.2. Повітропроникність	Матеріали
		1.1.3. Водовбиральність	Матеріали
		1.1.4. Захист від забруднень	Матеріали
	1.2. Психофізіологічна відповідність	1.2.1. Зручність одягання та знімання одягу	Конструкція
		1.2.2. Зручність користування окремими елементами одягу	Конструкція, технологія
		1.2.3. Маса виробу	Матеріали
		1.2.4. Питомий поверхневий електричний опір	Матеріали
	1.3. Антропометрична відповідність	1.3.1. Статична відповідність	Конструкція
		1.3.1.1. Відповідність конструкції одягу розмірам тіла дитини	Конструкція
1.3.1.2. Відповідність конструкції одягу формі тіла дитини			
1.3.2. Динамічна відповідність			
1.3.2.1. Рівень деформації деталей одягу в процесі експлуатації			
1.3.2.2. Розмах рук одягненої дитини			
1.3.2.3. Зміна положення низу виробу під час виконання рухів			
1.3.2.4. Зміна положення низу рукава під час виконання рухів			
2. Експлуатаційні	2.1. Формостійкість деталей та країв одягу	2.1.1. Незмиальність	Матеріали
		2.1.2. Стійкість ВТО	Матеріали
	2.2. Зносостійкість матеріалів і елементів конструкції	2.2.1. Стійкість проти стирання	Матеріали
		2.2.2. Стійкість проти розривних навантажень	Матеріали
		2.2.3. Зміна властивостей від впливу кліматичних чинників	Матеріали
		2.2.4. Зміна лінійних розмірів після прання та волого-теплого оброблення	Матеріали
		2.3.4. Антибактеріальність	Матеріали
		2.3.5. Ремонтпридатність	Матеріали
3. Функціональні	3.2. Відповідність основній цільовій функції	3.2.1. Відповідність умовам та видам скаутської діяльності	Конструкція
		3.2.2. Відповідність розмірній типології споживача	Конструкція
4. Інформаційні	4.1. Відповідність корпоративному стилю організації	4.1.1. Знаковість одягу	Конструкція, матеріали
		4.1.1.1. Відповідність культурно-змістовому образу та естетиці скаутської організації	
		4.1.1.2. Традиційний вид одягу та його деталей	
		4.1.1.3. Традиційне кольорове вирішення одягу	
4.1.2. Інформативність одягу	Конструкція, матеріали		
4.1.2.1. Виразність емблематики	Конструкція, матеріали		
4.1.2.2. Привабливість зовнішнього вигляду одягу			
5. Психологічні	5.1. Відповідність психологічним чинникам діяльності організації	5.1.1. Відповідність віковим психологічним особливостям споживачів	Конструкція, матеріали
		5.1.2. Коригування поведінки та особливостей характеру споживачів	Конструкція, матеріали
		5.1.2.1. Обов'язкова комплектність	Конструкція, матеріали
		5.1.2.2. Однотипність	
		5.1.2.3. Наявність емблематики	
6. Естетичні	6.1. Ступінь досконалості композиції	6.1.1. Художня виразність зовнішнього вигляду	Конструкція, матеріали
		6.1.1.1. Конструктивне членування форми (крій)	
		6.1.1.2. Кольорове вирішення	
		6.1.1.3. Силует	
	6.1.1.4. Фактура матеріалу		
	6.2. Товарний вигляд	6.2.1. Відповідність сучасному та перспективному напрямку моди	Конструкція, матеріали
		6.2.2. Внутрішнє оброблення	Технологія
6.2.3. Якісне виконання стібків, строчок і швів		Технологія	

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Хохаева З. З. Разработка метода комплексного проектирования форменной одежды для учащихся образовательных учреждений Республики Северная Осетия-Алания: дис. ... канд. техн. наук : 05.19.04. / Зельяна Зауровна Хохаева. – М., 2005. – 173 с.
2. Бескороваяна Г. П. Проектирование детской одежды / Г. П. Бескороваяна, С. В. Куренова. – М.: Мастерство, 2002. – 96 с.
3. Юсупова Ж. А. Разработка исходной информации для формирования рационального гардероба и ассортимента детской одежды для школьников: дис. ... канд. техн. наук : 05.19.04. / Жамила Анваровна Юсупова – М., 2001. – 271 с.
4. Кокоячук Ю.Б. Аналіз функцій та розробка вимог до скаутського форменого одягу / Ю.Б. Кокоячук, О.М. Троян // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. – 2011. – № 5. – С. 85-94.
5. Матеріали та виробы текстильні, трикотажні, швейні та шкіряні. Терміни та визначення : ДСТУ 2000. – [Чинний від 2001-07-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2001. – 89 с. – (Державний стандарт України).

Одержано 05.04.2012